

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

» 08 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФСЬКА АНАЛІТИКА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ
підготовки магістрів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Філософія

спеціальності 033 Філософія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Чайка Ірина Юріївна, д.філос.н., доц., проф. кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри філософії, ПУ та СР

Протокол № _____ від "___" _____ 2024 р.
Завідувач кафедри філософії, ПУ та СР

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: thcokur2004@ukr.net

Телефон: 067 614 71 20

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Telegram за номером 067 614 71 20

Кафедра: філософії, публічного управління та соціальної роботи, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософська аналітика інформаційного простору» є формування у студентів уявлення щодо особливостей філософського аналізу інформаційного простору в умовах становлення «суспільства знань». Сприяти становленню здатності ефективно діяти у інтерактивному середовищі суспільств Третьої хвилі.

Курс є необхідною складовою вивчення комплексу гуманітарних дисциплін, що включені до програми підготовки магістрів із зазначеної спеціальності. Вивчення дисципліни є важливим з огляду на її значення для формування культури наукового пошуку майбутніх філософів-дослідників, зважаючи на суттєве значення інформаційного чинника у бутті сучасного соціуму. Наявність у майбутніх філософів знань щодо історії дослідження феномену інформації, проблеми знання як форма буття інформації в складних соціальних системах, тощо забезпечить більшу ефективність їхньої діяльності, яка буде пов'язана із здійсненням філософських досліджень в галузі соціальної філософії, філософії науки, філософії освіти.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з дисципліною «Синергетична теорія інформації».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	8 год.	
Семінарські заняття	14 год.	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	128 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: https://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=37047&lang=ukr&news_code=chajka---rina-yuriyivna Кількість: 2 год. особисті – субота, з 9:00 до 11:30, IV корпус, ауд. 315; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: thcokur2004@ukr.net	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ПРН8. Розуміти зв'язки філософії з іншими напрямками філософського дискурсу та іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками.	Опрацювання першоджерел; опитування на практичних заняттях; тестування в системі Moodle; написання есе; завдання на порівняльний аналіз
СК6. Здатність здійснювати аналіз, оцінку і прогнозування соціальних, політичних, економічних та культурних процесів із застосуванням фахових знань. ПРН9. Ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності.	Відповіді на практичних заняттях Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру.
СК9. Здатність здійснювати аналітичне обґрунтування та інформаційно-організаційний супровід професійної діяльності. ПРН16. Ефективно здійснювати аналітичне обґрунтування та інформаційно-організаційний супровід професійної діяльності.	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру з презентацією його результатів

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади теорії інформації

Філософські та наукові підходи до дослідження феномену інформації.

Розгляд проблеми інформації в рамках кібернетичної парадигми. Подальші дослідження феномену інформації у роботах вчених, що поєднували кібернетичний підхід із діалектико-матеріалістичною методологією. Феномен інформації в синергетиці. Інформація як зміст комунікативного процесу, чи більш широкого процесу взаємодії в природних та соціальних системах, що має форму знаків чи сигналів. Інформація як феномен, пов'язаний із перебігом матеріальних та енергетичних процесів, і як самостійна субстанція.

Змістовий модуль 2. Проблема інформації в теорії систем

Роль інформації у функціонуванні соціальних систем.

Системна методологія, використання якої дозволяє дослідити весь спектр проявів соціального – від людини як біосоціальної істоти і до суспільства, як однієї із найвищих форм соціальної організації – як ієрархію соціальних систем.

Людина як цілісна біосоціальна система. Структурна інформація як підстава інформаційної єдності біосоціальної системи. Функціонування вільної інформації в біосоціальній системі на прикладі внутрішньоособистісних комунікаційних процесів.

Інформаційна єдність суспільства постає, як підстава структурної цілісності суспільства як соціальної системи, по-друге, як нематеріальна форма існування генетичної цілісності суспільства (в цьому сенсі інформаційна єдність постає як

системна пам'ять), по-третє, як цілісний образ майбутнього стану системи, до якого вона еволюціонує

Змістовий модуль 3. Інформація і глобалізація

Рушійні сили та етапи саморозгортання інформаційної взаємодії суб'єктів глобального світу.

Сучасна глобалізація як черговий етап інтегративного процесу. Формування передумов для переходу до інформаційного суспільства як закономірного історичного етапу розвитку людства.

Змістовий модуль 4. Інформація і знання

Знання як форма буття інформації в складних соціальних системах.

Формування нового типу цілісності людства на засадах інформаційної єдності на даний час як мета суспільного розвитку. Когнітивний процес як усвідомлення інформації, тобто сприйняття крізь призму наявного соціального досвіду, ціннісної системи, настанов та стереотипів свідомості. Знання, розглянуте як результат індивідуальної когнітивної діяльності особистості і як необ'єктивна інтерпретація інформації у всіх без винятку інформаційних транзакціях, які здійснює особистість.

Перетворення інфосфери в ноосферу через активну інформаційну взаємодію між суб'єктами соціального світу з метою формування системи знань кожної особистості.

Змістовий модуль 5. Комунікативні аспекти теорії інформації

Комунікація як форма функціонування і розвитку інформаційного простору.

Трансформація інформації в знання як умова когнітивного процесу. Соціальна взаємодія і її комунікативна природа. Смыслова цілісність як умова ефективності комунікаційного процесу. Горизонтальні рівні (внутрішньоособистісна, міжособистісна, групова, міжгрупова, міжкультурна) та комплементарні вертикальні рівні (гендерна, ритуальна, і т. п.) соціальних комунікацій

Змістовий модуль 6. Особливості розвитку інформаційного суспільства.

Критерії зрілості інформаційного суспільства

Система якісних та кількісних показників, що характеризує зрілість інформаційного суспільства. Трансформація суспільної свідомості і набуття нею рис інформаційної як значимий якісний показник зрілості інформаційного суспільства.

Змістовий модуль 7. Роль інформації у мережевому суспільстві

Мережевий принцип організації світової спільноти як умова формування суспільства знань і соціального прогресу: мережеве суспільство і ІТ-технології

Мережевий принцип як провідний чинник організації взаємодій, а отже й комунікацій у інформаційному суспільстві. Мережевість як новий спосіб соціальної структуризації, що пронизує всі ієрархічні рівні соціальних систем, подекуди руйнуючи їх, але у більшості випадків зберігаючи традиційну структуру, залучаючи втім її компоненти до нових мережевих утворень, що ієрархічністю не характеризуються.

Змістовий модуль 8. Інформаційне суспільство в Україні..

Специфіка впровадження організаційних форм інститутів інформаційного суспільства в Україні: політичний, економічний, освітній виміри

Стан розвитку організаційних форм інститутів інформаційного суспільства в Україні. На сьогоднішній день наявні певні точки зростання, що свідчать про входження держави до інформаційної стадії і поступове досягнення стану зрілого інформаційного суспільства.

4. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Філософські та наукові підходи до дослідження феномену інформації.	1		<i>раз на два тижні</i>
2	Тема 2. Роль інформації у функціонуванні соціальних систем	1		<i>раз на два тижні</i>
3	Тема 3. Рушійні сили та етапи саморозгортання інформаційної взаємодії суб'єктів глобального світу	1		<i>раз на два тижні</i>
4	Тема 4. Знання як форма буття інформації в складних соціальних системах.	1		<i>раз на два тижні</i>
5	Тема 5. Комунікація як форма функціонування і розвитку інформаційного простору	1		<i>раз на два тижні</i>
6	Тема 6. Критерії зрілості інформаційного суспільства	1		<i>раз на два тижні</i>
7	Тема 7. Мережевий принцип організації світової спільноти як умова формування суспільства знань і соціального прогресу: мережеве суспільство і ІТ-технології	1		<i>раз на два тижні</i>
8	Тема 8. Специфіка впровадження організаційних форм інститутів інформаційного суспільства в Україні: політичний, економічний, освітній виміри	1		<i>раз на два тижні</i>
Разом		8		

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Філософські та наукові підходи до дослідження феномену інформації. План. 1. Інформація в кібернетичній парадигмі. 2. Проблема інформації в загальній теорії систем. 3. Феномен інформації в синергетиці. 4. Інформація як зміст комунікативного процесу.	1		<i>щотижня</i>
2	Роль інформації у функціонуванні соціальних систем План. 1. Системна методологія у дослідженні соціального світу як ієрархії соціальних систем. 2. Людина як цілісна біосоціальна система. 3. Структурна інформація як підстава інформаційної єдності біосоціальної системи. 4. Функціонування вільної інформації в біосоціальній системі. 5. Інформаційна єдність суспільства	1		<i>щотижня</i>
3	Рушійні сили та етапи саморозгортання інформаційної	2		<i>щотижня</i>

	взаємодії суб'єктів глобального світу План. 1.Сучасна глобалізація як черговий етап інтегративного процесу. 2.Формування передумов для переходу до інформаційного суспільства як закономірного історичного етапу розвитку людства			
4	Знання як форма буття інформації в складних соціальних системах. План. 1.Формування нового типу цілісності людства на засадах інформаційної єдності. 2.Когнітивний процес як усвідомлення інформації. 3.Перетворення інфосфери в ноосферу через активну інформаційну взаємодію між суб'єктами соціального.	2		<i>щотижня</i>
5	Комунікація як форма функціонування і розвитку інформаційного простору План. 1.Трансформація інформації в знання як умова когнітивного процесу. 2.Соціальна взаємодія і її комунікативна природа. 3. Смысловая цілісність як умова ефективності комунікаційного процесу. 4.Горизонтальні рівні (внутрішньоособистісна, міжособистісна, групова, міжгрупова, міжкультурна) та комплементарні вертикальні рівні (гендерна, ритуальна, і т. п.) соціальних комунікацій	2		<i>щотижня</i>
6	Критерії зрілості інформаційного суспільства План. 1.Система якісних та кількісних показників, що характеризує зрілість інформаційного суспільства. 2.Трансформація суспільної свідомості у інформаційному суспільстві.	2		<i>щотижня</i>
7	Мережевий принцип організації світової спільноти як умова формування суспільства знань і соціального прогресу: мережеве суспільство і ІТ-технології План. 1.Мережевий принцип як провідний чинник організації взаємодій у інформаційному суспільстві. 2.Мережевість як новий спосіб соціальної структуризації	2		<i>щотижня</i>
8	Специфіка впровадження організаційних форм інститутів інформаційного суспільства в Україні: політичний, економічний, освітній виміри План. 1.Стан розвитку організаційних форм інститутів інформаційного суспільства в Україні. 2.Фактори входження держави до інформаційної стадії.	2		
Разом		14		

4. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	1.Обґрунтуйте полісемантичний зміст поняття «інформація». 2.Виокремте основні наукові підходи до осмислення інформації як амбівалентної ідеально-матеріальної субстанції. 3.Поясніть принцип відображення у інформаційному процесі. 4.Дослідіть структурні та функціональні підходи до осмислення сутності інформації.	16	
2	1.Обґрунтуйте сутність інформаційного світогляду, основні етапи його становлення. 2.Поясніть ціннісне ставлення до інформації як основу інформаційного світогляду. 3.Дослідіть інформаційну культуру в умовах інформатизації суспільства. 4.Цивілізація та інформаційна культура: особливості співвідношення.	16	
3	1.Поясніть індивідуальний та соціальний зміст інформатизації суспільства. 2.Обґрунтуйте глобалізацію інформаційного середовища. 3.Проаналізуйте проблему оволодіння інформацією на етапі становлення глобального інформаційного суспільства.	16	
4	1.Проаналізуйте співзалежність позанаукового і наукового знання та їхня динаміка. 2.Обґрунтуйте знання як систему. 3.Поясніть структуру наукового знання. 4.Дослідіть диференціацію й інтеграцію наукового знання.	16	
5	1.Проаналізуйте комунікаційні свободи як основа реалізації інформаційно-технологічної культури. 2.Комунікаційна свобода та інформаційний хаос: межі поділу. 3.Обґрунтуйте роль соціально-комунікаційних інститутів у формуванні інформаційної культури суспільства.	16	
6	1.Дайте характеристику особливостям формування та еволюції інформаційного суспільства. 2.Які проблеми стоять перед людиною в сучасне інформаційному суспільстві. 3.Охарактеризуйте в чому ви бачите визначальну роль інформаційних технологій для людини. Обґрунтуйте відповідь.	16	
7	1.Виділіть ознаки мережевого суспільства. 2.Обґрунтуйте проблеми розвитку мережевого суспільства. 3.Поясніть нові форми ідентичності та стратифікації у мережевому суспільстві.	16	
8	1.Дослідіть роль і місце України в світовій системі інформаційної безпеки. 2.Назвіть основні засади національної інформаційної безпеки: позитиви та недоліки 3.Проаналізуйте трансформацію системи інформаційної безпеки в Україні в умовах повномасштабного вторгнення росії. 4.Обґрунтуйте місце України в системі міжнародної інформаційної безпеки.	16	
Разом		128	

1. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Опитування, тести	<p>Практичне заняття 1</p> <p>Питання для підготовки до практичного заняття</p> <p>1. Інформація в кібернетичній парадигмі.</p> <p>2. Проблема інформації в загальній теорії систем.</p> <p>3. Феномен інформації в синергетиці.</p> <p>4. Інформація як зміст комунікативного процесу.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882</p>	<p>3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Відповідь фрагментарна</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	5
	Есе	Контрольна робота: написання есе за 1 змістовим модулем	<p>Есе:</p> <p>Розгорнутий роздум з власною позицією – 2 бали</p> <p>Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал</p> <p>Виконується наприкінці поточного модулю.</p>	2
2	Опитування, тести	<p>Практичне заняття 2</p> <p>Питання для підготовки до практичного заняття</p> <p>1. Системна методологія дослідженні соціального світу як ієрархії соціальних систем.</p> <p>2. Людина як цілісна біосоціальна система.</p> <p>3. Структурна інформація як підстава інформаційної єдності біосоціальної системи.</p> <p>4. Функціонування вільної інформації в біосоціальній системі.</p> <p>5. Інформаційна єдність суспільства</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882</p>	<p>3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Відповідь фрагментарна</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	5
	Есе	Контрольна робота написання есе за 2 змістовим модулем	<p>Есе:</p> <p>Розгорнутий роздум з власною позицією – 3 бали</p> <p>Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 2 бали</p> <p>Виклад змісту есе не відповідає</p>	3

			вимогам до структури – 1бал Виконується наприкінці поточного модулю.	
3	Опитування, тести	Практичне заняття 3 Питання для підготовки до практичного заняття 1. Сучасна глобалізація як черговий етап інтегративного процесу. 2.Формування передумов для переходу до інформаційного суспільства як закономірного історичного етапу розвитку людства. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 2 бали	5
	Есе	Контрольна робота написання есе за 3 змістовим модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 3 бали Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 2 бали Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1бал Виконується наприкінці поточного модулю.	3
4	Опитування, тести	Практичне заняття 4 Питання для підготовки до практичного заняття 1. Формування нового типу цілісності людства на засадах інформаційної єдності. 2.Когнітивний процес як усвідомлення інформації. 3.Перетворення інфосфери в ноосферу через активну інформаційну взаємодію між суб'єктами соціального. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 2 бали	5
	Есе	Контрольна робота написання есе за 4 змістовим модулем	Тест: мах 2 бали Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 3 бали Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 2 бали Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1бал Виконується наприкінці поточного модулю.	3
5	Опитування, тести	Практичне заняття 5 Питання для підготовки до практичного заняття 1.Трансформація інформації в знання як умова когнітивного	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень	5

		<p>процесу.</p> <p>2. Соціальна взаємодія і її комунікативна природа.</p> <p>3. Смысловая цілісність як умова ефективності комунікаційного процесу.</p> <p>4. Горизонтальні рівні (внутрішньоособистісна, міжособистісна, групова, міжгрупові, міжкультурна) та комплементарні вертикальні рівні (гендерна, ритуальна, і т. п.) соціальних комунікацій.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882</p>	<p>узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Відповідь фрагментарна</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	
	Есе	Контрольна робота написання есе за 5 змістовим модулем	<p>Есе:</p> <p>Розгорнутий роздум з власною позицією – 3 бали</p> <p>Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 2 бали</p> <p>Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал</p> <p>Виконується наприкінці поточного модулю</p>	3
6	Опитування, тести	<p>Практичне заняття 6</p> <p>Питання для підготовки до практичного заняття</p> <p>1. Система якісних та кількісних показників, що характеризує зрілість інформаційного суспільства.</p> <p>2. Трансформація суспільної свідомості у інформаційному суспільстві.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882</p>	<p>3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Відповідь фрагментарна</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	5
	Есе	Контрольна робота написання есе за 6 змістовим модулем	<p>Есе:</p> <p>Розгорнутий роздум з власною позицією – 2 бали</p> <p>Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал</p> <p>Виконується наприкінці поточного модулю.</p>	2
7	Опитування, тести	<p>Практичне заняття 7</p> <p>Питання для підготовки до практичного заняття</p> <p>1. Мережевий принцип як провідний чинник організації взаємодій у інформаційному суспільстві.</p> <p>2. Мережевість як новий спосіб соціальної структуризації.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882</p>	<p>3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може</p>	5

			сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 2 бали	
	Есе	Контрольна робота написання есе за 7 змістовим модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 2 бали Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал Виконується наприкінці поточного модулю	2
8	Опитування, тести	Практичне заняття 1.Стан розвитку організаційних форм інститутів інформаційного суспільства в Україні. 2.Фактори входження держави до інформаційної стадії. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7882	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 2 бали	5
	Есе	Контрольна робота написання есе за 8 змістовим модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 2 бали Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал Виконується наприкінці поточного модулю.	2
Усього за змістові модулі	16			60

2. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
залік	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перелічити і охарактеризувати показники, що характеризують підвищення ролі інформації в сучасному суспільстві. 2. Дати визначення терміну «інформаційне суспільство», його характеристик. 3. Пояснити значення термінів «постіндустріальне суспільство», «інформаційне суспільство». 4. Назвати історичні етапи формування та розвитку інформаційного суспільства. 5. Охарактеризувати моделі розвитку інформаційного суспільства. 6. Дати визначення поняття «інформація», назвати функції інформації. 7. Дати визначення поняття «інформаційна система», навести приклади інформаційних систем. 8. Що таке глобальна інформаційна інфраструктура, з яких компонентів вона складається? 9. Охарактеризувати поняття «інформаційна мережева економіка». 10. Охарактеризувати вплив людського капіталу на розвиток інформаційного суспільства. 11. В чому полягає сутність технологічного фактору інформаційного суспільства? 12. Перелічити та охарактеризуйте основні засади концепції електронного уряду («e-government»). 13. Як проявляється маніпуляція суспільною свідомістю в інформаційному суспільстві? 14. Особливості політичного устрою інформаційного суспільства. 15. Роль ЗМІ та мережі Інтернет в інформаційному суспільстві. 16. «Технократія» в інформаційному суспільстві. 17. Охарактеризувати нову модель соціального устрою інформаційного суспільства. 18. За яким принципом влаштована ієрархія в інформаційну епоху? 19. Нову форма управління суспільством: «нетократія» та «конс'юмерат». 20. Що таке «цифрова або інформаційна нерівність»? 	<p>2 питання, відповідь на кожне оцінюється у 10 балів</p> <p>10-9 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>8-7 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>6-5 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>4-3 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може</p> <p>2-1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність</p>	20

		21. Інформаційна культура особистості. 22. Охарактеризувати соціальний інститут освіти в інформаційному суспільстві. 23. Охарактеризувати поняття «мозаїчна культура» інформаційного суспільства.		
		Тести - 10 питань, розміщені у Moodle.	1 бал за кожен правильну відповідь. На проходження тесту дається 15 хвилин і одна спроба	10
	Практичне завдання	написання залікового есе. Есе складається з таких структурних елементів: - вступ, де студент формулює власну точку зору на проблему, винесену як тему есе; - блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора; - висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні. Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціальних та духовних цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної наукової літератури.	10-9 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, наведення прикладів з політичної практики 8-7 – положення та висновки недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 6-5 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 4-3 – відсутня чітка структура, описовий характер 2-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура	10
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві : навч. посіб. Київ : МАУП, 2019. 440 с.
2. Дзьобань О. П. Філософія інформаційних комунікацій: посіб. Харків : Майдан, 2019. 224 с.
3. Дольська О. О. Філософія сучасного суспільства : навч.-метод. посіб. Харків : НТУ "ХПІ", 2012. 180 с.
4. Прудникова О. В. Філософія інформаційної культури : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 328 с.
5. Штанько В. І., Бордюгова Т. Г. Інформаційне суспільство: соціально-філософські проблеми становлення: навч. посібник. Харків : ХНУРЕ, 2012. 172 с.

Додаткова:

1. Борисенко О. А. Природа інформації : монографія. Суми : Вид-во СумДУ, 2019. 212 с.
2. Буга Н. Ю. Віртуальна організація як нова форма наукових та інноваційних структур. *Проблеми науки*. 2006. № 12. С. 42-49.
3. Волков О. М., Медвідь О. М. Роль мови в межах медіа-простору. *Мова і культура*. (Науковий журнал). Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Вип. 13. Т. VI (142). С. 280-285.
4. Мартинюк С. Є. Генезис інформаційної цивілізації : монографія. Запоріжжя : Просвіта, 2002. 192 с.
5. Сорокіна О. С. Відтворення інформаційної системи в сучасних суспільствах у глобальному вимірі. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії* : зб. наук. пр. Запоріжжя, 2014. Вип. 58. С. 189-200.
6. Сорокіна О. С. Режими функціонування та розвитку інформаційного простору. *Гілея : наук. вісник* : зб. наук. пр. Київ, 2013. Вип. 79. С. 359-363.
7. Чайка І. Ю. Феномен інформаційної єдності : соціально-філософський аналіз. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2013. 330 с.

10. Інформаційні ресурси

1. «Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти: наслідки для України». Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/globalni-tendencii-i-problemi-rozvitku-osviti-naslidki-dlya>.
2. Дубов Д. В., Ожеван О. А., Гнатюк С. Л. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. Київ : НІСД. 2019. 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2011-02/dubov_infsus-31058.pdf/.
3. Женевська Декларація принципів: «Побудова інформаційного суспільства: глобальна задача в новому тисячолітті». URL: <https://old.apitu.org.ua/wsis/dp>.
4. Інформаційне суспільство в світі та Україні: проблеми становлення та закономірності розвитку: колективна монографія / За ред. д.філософ.н., проф. В. Г.Воронкової; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 282 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/518/1/61616KolMon.pdf>.
5. Терлецька К. Що таке суспільство знань, і як його будують в Україні. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/news/Pages/View.aspx?MessageID=8081>.

11. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За бажанням студентів результати проходження курсів підвищення кваліфікації, стажувань, онлайн-курсів, тощо можуть бути зараховані у якості результату засвоєння відповідного змістового модулю дисципліни.

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

v_banakh@znu.edu.ua Гаp

яча лінія:

[\(061\) 227-12-76](tel:+380612271276)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>